

külgügyminisztérium,
 pénzügyminisztérium,
 kereskedelemügyi minisztérium (iparügyi),
 földművelésügyi minisztérium,
 vallás- és közoktatásügyi minisztérium,
 igazságügyminisztérium,
 honvédelmi minisztérium.

(Volt a király személyekörüli, népjóléti, iparügyi).

A miniszterek a fontosabb ügyeket rendszerint a hetenkint megtartott minisztertanácson döntenek el, amelyen vagy a miniszterelnök elnököl, vagy maga az államfő. A miniszterek az országgyűlésen bármikor nyilatkozhatnak; tartoznak megadni minden szükséges felvilágosítást, a hozzájuk intézett kérdést nevezik interpellációnak. Az országgyűlés kívánságára tartoznak valamely ügyre vonatkozó hivatalos írást is bemutatni.

Minden minisztérium élén egy szakminiszter áll. (Olykor egy miniszter két minisztérium ügyeit is intézi.)

A minisztereket teendőik elvégzésében elsősorban a minisztérium főbb tisztviselői támogatják: államtitkárok (politikai és adminisztratív) osztálytanácsosok az egyes ügyosztályokat vezetik, a miniszter rendeleteit, javaslatait előkészítik, a miniszter utasításait átveszik, s az ügyek nagy részét a miniszter nevében, vagy az ő rendeletéből elintézik.

Az egyes ügyosztályokban vannak miniszteri titkárok, fogalmazók, szakelőadók s a minisztériumok alá tartozó számvevősségi tisztviselők.

A végrehajtó hatalom alsóbbfokú teendőit a vármegyék, a városok és a községek tisztviselői végzik, valamint a különféle állami hivatalnokok.

A kormány és az alárendelt közigazgatási hatóságok a rend és béke fenntartása érdekében, az állam területén szükség esetén a karhatalom támogatását is igénybe veheti (katonaság, rendőrség, csendőrség stb.)

III. Összefoglalás.

1942. október 3. hete.

Számolás és mérés.

VI. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Az általános kereseti adó.

Nevelési cél: útmutatások a gyakorlati életre.

V á z l a t.

I. Számonkérés. A házadó számításának számonkérése a házi feladatok számonkérése és megbeszélése által.

b) Célkitűzés.

II. Tárgyalás. Az általános kereseti adó kiszámítása.

Mi az általános kereseti adó? (Minden jövedelem, amely bárki által folytatott ipari, keresk. üzletből, bányászatból, szellemi és bármilyen más hasznothajtó foglalkozásból, haszonélvezetből származik.) Nem tartoznak ide a földadó és házáadó alá eső jövedelmek.

Alapja = az adóévet megelőző évben elért tiszta jöv. (Tiszta jöv.: a nyers bevételből levonják annak megszerzésére fordított költségeket és kiadásokat.)

Kivetésének kulcsa: a tiszta jöv. 5.3-a, ez a pü. Min. engedélyével 10%-ra emelhető. Utána *csak utadó vehető ki!*

Mennyi az általános kereseti adója annak az iparosnak, akinek megállapított tiszta jövedelme a múlt évben 3500 P volt. Az általános kereseti adó 10% s az utadó 15%?

A kiszámítás menete:

Kiszámítandó 3500 P-nek 10%-a, majd ennek 15%-a, a két nyert összeget összeadjuk.

III. Összefoglalás. A kereseti adó kiszámításának gyakorlása példákön.

Házi feladat megbeszélése.

1942. október 3. hete.

Gazdaságtan.

VI. OSZTALY.

A tanítás anyaga: A közlekedés útjai, eszközei.

Nevelési cél: A közlekedés csak akkor fejlődik, ha biztosítják az utakat. A régi közlekedési viszonyok. Ne rongáljuk a vasúti töltéseket.

Szemléltetés: Térképszemléltetéssel a gyalogos, kocsis, országút, autópút, vasút, víziút és légiút hálózata hazánkban.

Helyi vonatkozás: Milyen útvonalakon juthatunk a fővárosba?

Megfigyelésre utalás: Milyen eszközei vannak a személy-, áru- és hírszállításnak?

Vázlat:

I. Előkészület. a) Kapcsoló ismétlés. A kereskedelemről tanultak felújítása. A kereskedelem csak jó forgalom mellett lehetséges.

b) Célkitűzés: Mi a forgalom?

II. Tárgyalás. a) A közlekedés útjai és eszközei.

A forgalom a *javaknak, embereknek és híreknek szállítása, továbbítása*. Ehhez utak és eszközök kellenek.

A közlekedés útjai: szárazföldi-, vízi- és légi-utak.

1. *Szárazföldi utak:* A rómaiak úthálózata. Az újkorban